

Edyta Józwiak

Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie

ORCID: 0000-0002-4596-7990

edyta.jozwiak@uwm.edu.pl

Kacper Kołodziejski

ORCID: 0009-0006-5901-154X

kolodziejski010@gmail.com

Amelia Noskowska

ORCID: 0009-0004-4169-7796

amelia.noskowska@gmail.com

Sprawozdanie z I Ogólnopolskiej Konferencji Naukowej Prawa Bankowego „Współczesne wyzwania technologiczne i prawne”, Olsztyn, 10 stycznia 2024 r.

Fakt, że pieniądź, bankowość i rynki finansowe oddziałują na siebie w istotny sposób, wydaje się oczywisty. Stabilność systemów finansowych opiera się bowiem w dużej mierze na zwiększonych wymogach wobec banków, zarówno w wymiarze kapitałowym, jak i strukturalnym. Utrzymanie tej stabilności staje się jednak coraz trudniejsze, z uwagi na szybki rozwój nowych technologii i ich wykorzystanie w bankach¹.

Rozprzestrzenianie się innowacyjnych produktów finansowych wymaga nowego podejścia celem zrozumienia tego złożonego środowiska, w którym banki wchodzą w interakcje z klientami, a co za tym idzie – konieczności modyfikacji regulacji prawnych. Jak pokazał kryzys finansowy z 2008 r., sektor bankowy ma ogromny wpływ na rynki finansowe na całym świecie. Zarówno naukowcy, jak i praktycy zgadzają się co do tego, że jedną z głównych przyczyn kryzysu kredytów hipotecznych *subprime* i wynikającej z niego recesji była skąpa regulacja instytucji finansowych².

¹ D. Andolfatto, A. Berentsen, F.M. Martin, *Money, banking, and financial markets*, „Review of Economic Studies” 2020, vol. 87, s. 2049–2086.

² A.E. Croicu, L.A. Iancu, L.C. Rogoian, *A review on the impact of shadow banking on financial markets prudential regulation*, [w:] Proceedings of the 17th International Conference on Business Excellence 2023, s. 1599, DOI: 10.2478/picbe-2023-0143.

Stworzenie nowych regulacji dla rynków finansowych stanowi jednak pewne wyzwanie ze względu na fakt, że upadek pojedynczej instytucji finansowej może wywołać efekt domina, który w konsekwencji wpłynie na stabilność całego systemu finansowego. Trudności związane z regulacją równoległego systemu bankowego były przedmiotem szeroko zakrojonych badań akademickich, w których wskazano, że głównym celem regulacji niekoniecznie powinno być ograniczenie działalności systemu bankowego. Wysiłki regulacyjne mają być ukierunkowane na zwiększenie skuteczności nadzoru i zmniejszenie ryzyka, jakie stwarza system bankowy. Z uwagi na zaawansowany rozwój nowych technologii i ich wykorzystanie w bankach, konieczne staje się również ustalenie wyzwań stojących przed organami regulacyjnymi, w tym identyfikacji ryzyka zagrażającego systemowi finansowemu. Obecnie makroostrożnościowe podejścia do regulacji finansowych koncentrują się na dynamice systemowej, takiej jak oscylacje zagregowanych kredytów lub zmienność rynków finansowych, a także na synchronizacji między cyklami finansowymi i koniunkturalnymi. Regulacje makroostrożnościowe są przede wszystkim ukierunkowane na sektor bankowości komercyjnej oraz pozabankowy system finansowy³. Najnowsze badania wykazały, że interakcje między tradycyjnymi regulacjami bankowymi a instytucjami pozabankowymi są podstawowym czynnikiem przy konstruowaniu polityk makroostrożnościowych⁴.

Sektor bankowy powinien być zatem uważany za źródło ryzyka systemowego. W tej perspektywie konieczne jest zidentyfikowanie jego potencjalnego wpływu na pogorszenie koniunktury w sektorze finansowym. Upadek jednej instytucji finansowej może mieć bowiem potencjalnie rozległe skutki, a w konsekwencji wywołać serię niepowodzeń, które bezpośrednio zagrażają stabilności całego systemu finansowego.

W nawiązaniu do tych rozważań 10 stycznia 2024 r. na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie odbyła się I Ogólnopolska Konferencja Naukowa Prawa Bankowego „Współczesne wyzwania technologiczne i prawne”. Konferencja składała się z czterech paneli i miała formę hybrydową, co znaczy, że uczestnicy mogli wystąpić podczas konferencji zarówno zdalnie za pośrednictwem platformy streamingowej, jak i stacjonarnie w gmachu Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie. Temat przewodni konferencji „Współczesne wyzwania technologiczne i prawne” pozwolił na wyodrębnienie szeregu interesujących zagadnień i tym samym umożliwił udział specjalistów reprezentujących różne gałęzie prawa. Na konferencji pojawili się przedstawiciele nauki

³ Ibidem, s. 1599–1600.

⁴ S. Gebauer, F. Mazelis, *Macroprudential regulation and leakage to the shadow banking sector*, „European Economic Review” 2020, nr 2406, <https://www.ecb.europa.eu/pub/pdf/scpwps/ecb.wp2406~af673f115a.en.pdf> (data dostępu: 20.05.2024).

oraz praktyki, którzy na co dzień zajmują się tą problematyką, dzięki czemu liczne grono słuchaczy mogło zapoznać się nie tylko z wyzwaniem stojącymi przed systemem bankowym i finansowym, ale także zwrócić uwagę na problematykę braku skutecznych regulacji prawnych w tej dziedzinie, m.in. dotyczących nowych technologii i ich wykorzystaniu w sektorze bankowym, jak również wciąż żywego tematu kredytów denominowanych i indeksowanych do franka szwajcarskiego.

Rozpoczęcie konferencji zostało poprzedzone powitaniem gości przez głównego organizatora wydarzenia oraz opiekuna Koła Naukowego Prawa Inwestycyjnego Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie dr. hab. Michała Mariańskiego prof. UWM, który jednocześnie poprosił przedstawiciela władz Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie, dr. hab. Jarosława Dobkowskiego, prof. UWM, o uroczyste otwarcie wydarzenia. Następnie głos zabrali przedstawiciele współorganizujących wydarzenia uniwersytetów: Uniwersytetu Łódzkiego – dr hab. Mariola Lemonnier, prof. UŁ oraz Uniwersytetu Gdańskiego – dr hab. Przemysław Panfil.

Po zakończeniu części oficjalnej pierwszą część obrad konferencyjnych stanowił panel ekspercki, który został otwarty przez prof. dr. hab. Marka Michalskiego, przedstawiciela Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie, wygłaszającego referat *Wpływ technologii ogólnego przeznaczenia (GPT) na rozwój i rekonfigurację systemu finansowego, czyli między II rewolucją przemysłową a rewolucją cyfrową*. W pierwszej kolejności prelegent zwrócił szczególną uwagę na kształtujące obraz referatu fakty historyczne. Ponadto poddał dogłębnej analizie aspekt rozwoju owej technologii, mówiąc o automatyzacji i optymalizacji jej procesów. Uwagę słuchaczy skierował również na zmieniające się ryzyko oraz powstawanie nowych modeli biznesowych w sektorze finansowym. Kończąc, podkreślił, że wygłoszenie owego referatu stanowiło uwypuklenie tematyki technologii ogólnego przeznaczenia, która zdobywa ogromną popularność w XXI w.

Kolejny referat *Alternatywne metody rozwiązywania sporów na rynku finansowym w świetle ekonomicznej analizy prawa* przedstawił dr hab. Mariusz Golecki, prof. UŁ. Ukazał on w swoim referacie komparatystyczne podejście oraz spojrzenie względem alternatywnych metod rozwiązywania sporów. W postawionej hipotezie o pochodzeniu prawa rozważył, czy ma ona zastosowanie w odniesieniu do rynków finansowych. Następnie, na podstawie danych statystycznych, zobrazował pojęcie centr finansowych oraz FinTech. Prelegent wyartykułował klasyczne dla różnych państw świata alternatywne metody rozwiązywania sporów. Następnie przedstawił owe rozwiązania w ujęciu porównawczym, dostosowując do nich ekonomiczne rozwiązania prawne. Jednocześnie wskazał zmieniający się kierunek oraz spojrzenie na rozstrzygnięcie sporu poza sądem przy pomocy bezstronnego organu. W ramach podsumowania prelegent zaprezentował przewidywania własne w zakresie przyszłości

alternatywnych metod rozwiązywania sporów na rynku finansowym w Unii Europejskiej.

Trzeci referat *Ochrona konsumentów poprzez tworzenie środowisk testowych dla innowacji i regulacji na rynku finansowym* przedstawiła dr hab. Anna Zalcewicz, prof. PW. Prelegentka oparła się na dogłębnej analizie dostępnych instrumentów oraz okoliczności sprzyjających, prawnej oraz faktycznej ochronie konsumentów. Wprowadzając do powyższego tematu, objaśniła, czym są środowiska testowe, czyli powszechnie znane piaskownice regulacyjne. Następnie dokonała analizy porównawczej przepisów prawa, klasyfikując normy na dwie grupy – wspierające oraz hamujące rozwój dla innowacji. Scharakteryzowała także ochronę grupy docelowej, poprzez wprowadzenie na rynek sprawdzonych technologii. Na podstawie art. 2 oraz art. 4 ustawy o nadzorze nad rynkiem finansowym⁵ wskazała cel oraz zadania sprzyjające ochronie konsumentów.

Jako czwarty w tym panelu swój referat przedstawił dr hab. Witold Srokosz, prof. UW. Wystąpienie profesora dotyczyło tematu *Rozporządzenia MiCA⁶ oraz kwestia prania pieniędzy w kontekście kryptoaktywów*. Prelegent wprowadził słuchaczy do tematyki rozporządzenia w sprawie rynku kryptoaktywów⁷, zwracając szczególną uwagę na główny cel implementacji owego prawa unijnego. Zaznaczył, że regulacja rynku kryptowalut opierać się ma na rejestracji, raportowaniu, nadzorze oraz szeroko pojętej ochronie inwestorów. Przechodząc do głównej części swojego wystąpienia, prelegent poruszył kwestię prania pieniędzy w kontekście kryptoaktywów. W tym celu analizie poddał wszelkie specyficzne zagrożenia związane z powyższym tematem, omówił także dotychczasowe wyzwania w zwalczaniu prania pieniędzy z wykorzystaniem kryptowalut. Celem referatu była ocena faktycznych rozwiązań oraz zagrożeń na podstawie istniejących regulacji na szczeblu krajowym i unijnym.

Po wystąpieniu prof. W. Srokosza prelekcję rozpoczął dr Andrzej Michór, reprezentujący Uniwersytet Opolski, który przedstawił referat *Ochrona klienta instytucji finansowej w procesie autoryzacji transakcji*. Rozpoczynając swoje wystąpienie, prelegent skupił się na określeniu podmiotu szczególnie chronionego, jakim jest klient instytucji finansowej. Na tej podstawie przeanalizował proces autoryzacji transakcji, w tym kroki oraz procedury weryfikacyjne. Wyartykułował także zagrożenia, na podstawie których powstawanie środków ochronnych stało się zasadne. Podkreślił, że środki te stosowane są w celu zapobiegania, ale także wykrywania nieautoryzowanych transakcji. Wskazał,

⁵ Ustawa z dnia 21 lipca 2006 r. o nadzorze nad rynkiem finansowym (t.j. Dz.U. z 2024 r., poz. 135).

⁶ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2023/1114 z dnia 31 maja 2023 r. w sprawie rynków kryptoaktywów oraz zmiany rozporządzeń (UE) nr 1093/2010 i (UE) nr 1095/2010 oraz dyrektyw 2013/36/UE i (UE) 2019/1937.

⁷ *Ibidem*.

że elementy wspomagające ochronę klienta instytucji finansowej opierają się nowoczesnych systemach profilujących, wykorzystujących AI, Blockchain oraz uczenie maszynowe. Punkt końcowy referatu stanowiły wnioski dotyczące skuteczności stosowanych środków ochronnych.

Wystąpienie wieńczące pierwszy panel ekspercki konferencji wygłosił dr Paweł Szczęśniak, przedstawiciel Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie, zatytułowany *Wyzwania i perspektywy rozwoju systemów ochrony instytucjonalnej banków spółdzielczych w świetle prawa unijnego oraz krajowego*. Rozpoczynając referat, prelegent nadmienił, czym charakteryzuje się system ochrony instytucjonalnej, zaprezentował także podstawy i zasady jego funkcjonowania. Punkt kulminacyjny wypowiedzi prelegenta opierał się na przedstawieniu regulacji prawnych, definiujących możliwości wzmocnienia owego systemu. Ponadto zwrócił on uwagę słuchaczy na istotę funkcjonowania systemu IPS⁸ jako jedną z głównych podstaw ochrony instytucjonalnej. Na podstawie wielofalowych badań z zakresu konstrukcji normatywnej banków spółdzielczych przedstawił perspektywy rozwoju owego systemu.

Drugi etap obrad konferencyjnych został uroczystie otwarty przez prowadzącego panel – dr. hab. Przemysława Panfila, adiunkta na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Gdańskiego. Następnie jako pierwszy z prelegentów głos zabrał dr adw. Krzysztof Schulz (Uniwersytet WSB Merito), prezentując referat *Liberalizacja zasad outsourcingu i podoutsourcingu w sektorze bankowym jako element eliminacji barier dostępu do rynku finansowego*. Rozpoczynając, prelegent wskazał, że w 2023 r. doszło do nowelizacji szeregu ustaw, w ramach ustawy o zmianie niektórych ustaw w związku z zapewnieniem rozwoju rynku finansowego oraz ochrony inwestorów na tym rynku⁹. Podkreślał, że ustawa ta, wchodząc w życie, zliberalizowała przepisy dotyczące outsourcingu oraz podoutsourcingu w sektorze bankowym. Prelegent zwrócił szczególną uwagę na wyzwania interpretacyjne związane ze znowelizowanymi zasadami. Celem wystąpienia była ocena wprowadzonych zmian przepisów pod kątem ich wpływu na dalszą eliminację barier w dostępie do rynku finansowego.

Kolejny referat *Abuzywny WIBOR? Czy złotówkowicze podzielą losy frankowiczów?* wygłosiła Amelia Cichoń, reprezentantka Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie. Na wstępie prelegentka przedstawiła stanowisko przeciwne zasadności wykorzystywania wskaźnika WIBOR, z kolei w głównej części wystąpienia wskazała na przesłanki klauzul niedozwolonych. Podkreśliła, w jakich przypadkach mogłyby one zostać uznane za spełnione. Główny cel wystąpienia prelegentki stanowiła próba odpowiedzi na pytanie, „czy postanowienia określające zmienne oprocentowanie w oparciu o stawkę referencyj-

⁸ Ang. *International Protection Scheme*.

⁹ Ustawa z dnia 16 sierpnia 2023 r. o zmianie niektórych ustaw w związku z zapewnieniem rozwoju rynku finansowego oraz ochrony inwestorów na tym rynku (t.j. Dz.U. z 2023 r., poz. 1723).

na WIBOR mogą być w pewnych przypadkach uznane za niedozwolone”. Prelegenta podkreślała, że jednoznaczne rozstrzygnięcie tej kwestii nie jest całkowicie możliwe ze względu na zróżnicowane brzmienie tych klauzul w różnych umowach banków komercyjnych.

Kolejnymi prelegentami panelu drugiego były reprezentantki Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie – Monika Kulgawczuk i Gabriela Kwiecińska, które przedstawiły referat *Sztuczna inteligencja w prawie bankowym – ewolucja regulacji w erze cyfrowej*. Wygłaszające skupiły się na analizie oddziaływania sztucznej inteligencji na regulacje dotyczące sektora bankowego. Podkreśliły, że omówione aspekty, takie jak odpowiedzialność za decyzje podejmowane przez algorytmy, ochrona danych osobowych w kontekście rozwijających się technologii, a także konieczność dostosowania istniejących przepisów do szybko zmieniającego się krajobrazu bankowości cyfrowej, są fundamentalnym, przelomowym momentem w erze cyfrowej. Prelegentki przedstawiły kluczowe wytyczne dotyczące regulacji równoważących innowacje technologiczne oraz ochronę konsumenta. Główny aspekt wystąpienia stanowiło podkreślenie przez prelegentki konieczności elastyczności regulacyjnej oraz interpretacyjnej wobec postępującej cyfryzacji oraz digitalizacji w sektorze prawa bankowego.

Katarzyna Urbańska z Uniwersytetu Szczecińskiego przygotowała wystąpienie *Wzrost nadużyć w sektorze finansowym, czyli jakie przeciwdziałania podejmują banki*. Omówiła kwestię rozwoju technologicznego w ujęciu określania skali problemu nadużyć w sektorze finansowym. Przywołując wątek nowych schematów kradzieży z wykorzystaniem nowych technologii, podkreśliła skalę owych zagrożeń, a odwołując się do raportów międzynarodowych koncernów, wskazała na ich intensywność w zakresie nadużyć w bankach na podstawie oszustw w kanale online. Uwypukliła, że jest to niezwykle wygodna forma, która daje szereg nowych możliwości w porównaniu z tradycyjnymi metodami. Celem wystąpienia przedstawicielki Uniwersytetu Szczecińskiego było ukazanie, w jaki sposób przeciwdziałają temu zjawisku banki oraz jak kreuje się ich odpowiedzialność względem strat konsumentów.

W dalszej kolejności Wojciech Pawłowski z Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie wygłosił referat *Polski regulator rynku kryptoaktywów wobec rozporządzenia MiCA*. Prelegent rozpoczął wystąpienie od przedstawienia istotnych rozwiązań wprowadzanych przez rozporządzenie w sprawie rynku kryptoaktywów¹⁰. Szczególną uwagę zwrócił na układ zezwoleń w stosunku do świadczenia usług w tym zakresie oraz na nowe rozwiązania legislacyjne, w tym konieczność zatwierdzania i publikowania dokumentów informacyjnych. Rozwiązania te zostały zakwalifikowane jako potrzebne, szczególnie z per-

¹⁰ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2023/1114 z dnia 31 maja 2023 r. w sprawie rynków kryptoaktywów oraz zmiany rozporządzeń (UE) nr 1093/2010 i (UE) nr 1095/2010 oraz dyrektyw 2013/36/UE i (UE) 2019/1937.

spektywy obrotu oraz aktualnej luki w polskich regulacjach prawnych. Końcowym aspektem rozważań prelegenta było wykazanie, że na niespełna pół roku przed rozpoczęciem stosowania pierwszych postanowień MiCA¹¹ dotyczących tokenów ART¹² i EMT¹³ stanowisko Komisji Nadzoru Finansowego pozostaje równie twarde, wtórnie dostrzegając ryzyko związane z kryptoaktywnymi.

Łącznikiem powyższych dwóch paneli konferencyjnych stała się dyskusja prowadzona przez dr hab. Mariolę Lemonnier prof. UŁ. Szczególnemu zainteresowaniu słuchaczy poddane zostały aspekty historyczne wystąpienia prof. dr. hab. Marka Michalskiego, przedstawiciela Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie, a także rozwinięcia argumentacji dotyczącej alternatywnych metod rozwiązywania sporów w sektorze finansowym w nawiązaniu do referatu dr. hab. Mariusza Goleckiego, prof. UŁ. Zakończeniu dyskusji towarzyszyły podziękowania organizatorów skierowane do prelegentów. Dyskurs ten stanowił swoiste zwieńczenie części zdalnej I Ogólnopolskiej Konferencji Naukowej Prawa Bankowego.

Stacjonarny panel trzeci otworzył dr hab. Michał Mariański, prof. UWM. Po krótkim podziękowaniu oraz przywitaniu prelegentów i gości głos oddał dr. Tomaszowi Knepcie. Wystąpienie prelegenta z Uniwersytet Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy nosiło tytuł: *Zmiana klimatu a mandat Europejskiego Banku Centralnego*. Występujący poruszył tematykę zaangażowania Europejskiego Banku Centralnego w zmianę klimatu, a w szczególności zarządzania ryzykami klimatycznymi w ramach polityki pieniężnej i operacji inwestycyjnych oraz systemu finansowego, wsparcia i działań na rzecz przejścia na gospodarkę bezemisyjną, tj. wsparcie rozwoju zrównoważonego finansowania oraz stworzenia zachęty ekologizacji systemu finansowego. Podał również ocenę niektórych z działań Europejskiego Banku Centralnego. Prelegent wskazał, że działania Europejskiego Banku Centralnego w zakresie klimatu mają bezpośredni wpływ na stabilność cen, dlatego mieszczą się bezpośrednio w obszarze jego podstawowego mandatu.

Następnym prelegentem był dr Marcin Krysiński z Uniwersytetu w Białymstoku, który w swoim wystąpieniu *Odpowiedzialność karna za wybrane przestępstwa z nielegalną działalnością parabankową – analiza prawnodogmatyczna i kierunki zmian* rozważał kwestie powstawania parabanków, ich działalności oraz odpowiedzialności karnej za ich nielegalną działalność w szerokim obszarze prowadzenia, zarządzania oraz funkcjonowania parabanków jako piramid finansowych. Dogłębnie poddał analizie wybrane przepisy Kodeksu karnego oraz Kodeksu karnego skarbowego dotyczące przestępstw finansowych oraz zobrazował działalność parabankową na przykładzie Spół-

¹¹ Ang. *Markets in Crypto-Assets*.

¹² Ang. *Asset-Referenced Token*.

¹³ Ang. *E-Money Token*.

dzielczej Kasy Oszczędnościowo-Kredytowej Wołomin, która działała nielegalnie w latach 1999–2014 na terenie Polski.

Prelekcję kończącą trzeci panel konferencji prowadził dr hab. Michał Mariański, prof. UWM. W wystąpieniu *Wyzwanie prawa bankowego w perspektywie transgranicznej* poruszył kwestie kierunków, do których dąży Unia Europejska oraz Europejski Bank Centralny we wspólnocie, poprzez wspólną politykę pieniężną, której wynikiem jest m.in. strefa euro. Porównał ponadto główne założenia polityki pieniężnej Polski i Unii Europejskiej oraz plany wspólnotowe. Prelegent obszernie wyjaśnił również zagadnienie bankowości transgranicznej i przedstawił jej kierunki oraz regulacje wynikające z dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady PSD2¹⁴. Rozważaniom zostały podane także problemy związane z harmonizacją prawa bankowego na poziomie międzynarodowym oraz ustanowieniem skutecznych mechanizmów współpracy i koordynacji między instytucjami finansowymi oraz organami regulacyjnymi różnych państw.

Po zakończeniu panelu trzeciego rozpoczęto dyskusję oraz ogłoszono podsumowanie, którego dokonał dr hab. Michał Mariański, prof. UWM, wskazując na wiele ciekawych wątków poruszonych w czasie wystąpień.

Czwarty ekspercki panel stacjonarny poprowadził dr hab. Jakub Jan Zięty, prof. UWM. Po przerwie przywitał prelegentów oraz słuchaczy konferencji i oddał głos dr. Grzegorzowi Sikorskiemu z Uniwersytetu Gdańskiego, który wygłosił referat *Wspólny rachunek bankowy*. W wystąpieniu omówił umowę rachunku bankowego w świetle przepisów Kodeksu cywilnego oraz Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego w zakresie dotyczącym małżeństwa oraz małżeńskiego ustawowego ustroju majątkowego. Poruszył również zagadnienia związane z praktycznym zastosowaniem niektórych przepisów prawa związanych z założeniem, prowadzeniem, zarządzaniem, funkcjonowaniem oraz z samym zawarciem umowy, jej stronami, ich prawami i obowiązkami oraz odpowiedzialności związanej z wykonaniem umowy wspólnego rachunku bankowego przez bank, jak i posiadaczy rachunku. Podkreślił również stanowiska ugruntowane w doktrynie polskiej i w orzecznictwie, odnoszące się do omawianego zagadnienia.

Drugie wystąpienie czwartego panelu wygłosiła adw. Karolina Nowalska *Świadczenie usług robo-doradztwa, czyli wykorzystywanie algorytmów w doradztwie inwestycyjnym*. Referująca poruszyła kwestię regulacji prawnych dotyczących robo-doradców oraz ich faktycznego działania, dokonując analizy przepisów prawa międzynarodowego oraz krajowego. W swoim wystąpieniu, aby zobrazować słuchaczom działanie robo-doradców, prelegentka przedsta-

¹⁴ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2015/2366 z dnia 25 listopada 2015 r. w sprawie usług płatniczych w ramach rynku wewnętrznego, zmieniająca dyrektywy 2002/65/WE, 2009/110/WE, 2013/36/UE i rozporządzenie (UE) nr 1093/2010 oraz uchylająca dyrektywę 2007/64/WE (Dz.U. UE L 2015.337.35).

wiła jego zakres oraz wyjaśniła ich funkcjonowanie na przykładzie Stanów Zjednoczonych. Zaznaczyła, że istotą usług robo-doradztwa jest wykorzystywanie algorytmu do analizy i wybrania odpowiednich instrumentów finansowych do profilu inwestycyjnego oraz potrzeb i wymagań klienta. Wskazała również, że usługi robo-doradztwa są przykładem zaawansowanych i rozwijających się technologii finansowych, które regulowane są m.in. przez dyrektywę MiFID II¹⁵ oraz dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2020/1504 z dnia 7 października 2020 r. zmieniającą dyrektywę 2014/65/UE w sprawie rynków instrumentów finansowych (Dz.U. UE L 2020.347.50).

Kolejny temat z zakresu prawa bankowego przedstawiła r. pr. Karolina Janowska w wystąpieniu *Korzyści i zagrożenia związane z wykorzystaniem technologii blockchain na rynku finansowym i w bankowości*. W swoim referacie pochyliła się nad zagadnieniami kryptowalut jako przedmiotu obrotu finansowego oraz dokonała analizy pozytywnych i negatywnych aspektów ich wykorzystywania. Rozważała również kwestie związane z „kopaniem” kryptowalut, tj. ich pozyskaniem, handlem nimi, spekulacjami dokonywanymi na podstawie wyceny danej kryptowaluty oraz ich nielegalnym wykorzystaniem. Następnie przedstawiła zagrożenia i korzyści związane z hipotetyczną legalizacją kryptowalut i ich powszechnym wykorzystaniem na rynkach finansowych.

Następnie mgr Rafał Pietraszuk z Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie przedstawił zagadnienia wykorzystania sztucznej inteligencji w obrocie pieniężnym w swoim wystąpieniu *Sztuczna inteligencja w świecie bankowości i finansów*. Prelegent rozważał kwestie zastosowania i wykorzystania AI w aspekcie inwestycji, jako robo-doradców, w tworzeniu systemów automatycznego inwestowania oraz analizy danych i przeciwdziałaniu oszustwom. Zaakcentował, że sztuczna inteligencja jest powszechnie wykorzystywana przez banki w zakresie obsługi klienta (np. boty podczas telefonowania na infolinię lub używania chatu w ramach pierwszego kontaktu z działem obsługi klienta) oraz personalizowanych reklam produktów danego banku.

Piątym wystąpieniem czwartego panelu była prelekcja adw. Tomasza Smolińskiego z Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie pn. *Praktyczne aspekty ochrony konsumenta na rynku usług finansowych na przykładzie roszczeń konsumentów z tytułu zawartych umów kredytów waloryzowanych*. Prelegent rozważał szeroko zagadnienia związane z sankcją kredytu darmowego uregulowaną w ustawie o kredycie konsumenckim¹⁶. Omówił również obecne poglądy doktryny i orzecznictwa w zakresie konsumenckich roszczeń cywilnych związanych z sankcją kredytu darmowego na przykładach tzw.

¹⁵ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/65/UE z dnia 15 maja 2014 r. w sprawie rynków instrumentów finansowych oraz zmieniająca dyrektywę 2002/92/WE i dyrektywę 2011/61/UE (Dz.U. UE L 2014.173.349).

¹⁶ Ustawa z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim (t.j. Dz.U. z 2023 r., poz. 1028).

spraw frankowych. Wyjaśnił również podstawy najczęstszych roszczeń w postępowaniach sądowych.

Panel ekspercki zakończył przedstawiciel Ministerstwa Finansów – dr Robert Lizak w wystąpieniu *ML dla AML – zmiana paradygmatu FIU*. Na początku swojego wystąpienia prelegent wyjaśnił terminologię potrzebną do prowadzenia analizy i omówienia zagadnienia (ML – ang. *Machine Learning*¹⁷; AML – ang. *Anti Money Laundering*¹⁸; FIU – ang. *Financial Intelligence Unit*¹⁹), a następnie omówił zagadnienia związane z polityką oraz kontrolą w sprawach przeciwdziałaniu praniu pieniędzy. Przedstawił również zagadnienia związane z wykorzystaniem odpowiednich algorytmów do kontroli transakcji oraz wyjaśnił, jak przebiega kontrola operacji bankowych i działań na rynkach finansowych poprzez zastosowanie sztucznej inteligencji i zasobów ludzkich. Mówca podzielił się ze słuchaczami swoim doświadczeniem z zakresu współpracy międzynarodowej w kontroli działań na rynkach finansowych w celu przeciwdziałaniu praniu pieniędzy.

Następnie Mateusz Dąbrowski z Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie rozpoczął panel studencki wystąpieniem *Rola technologii blockchain, sztucznej inteligencji i Internetu rzeczy w przekształcaniu bankowości*. Prelegent w swojej prezentacji opisał działanie technologii blockchain, sztucznej inteligencji i internetu rzeczy, które rewolucjonizują tradycyjne modele bankowości, wprowadzając znaczące zmiany w sposobie, jakim banki świadczą usługi finansowe. Dokonał również analizy tych innowacji w transformacji sektora bankowego. Ponadto, podsumowując swoje wystąpienie, zaznaczył pozytywny wpływ nowych technologii na sektor bankowy poprzez jego kontrolę, monitorowanie aktywów, analizę danych klientów i automatyzację procesów inwestycyjnych oraz zwiększanie przejrzystości, skuteczności i bezpieczeństwa operacji finansowych.

Drugim studenckim wystąpieniem była prelekcja *Umowa kredytu – dotychczas znane i nowe regulacje prawne* wygłoszona przez Aleksandrę Lipińską z Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie. Studentka przedstawiła zagadnienie umowy kredytu na podstawie regulacji prawa bankowego²⁰ oraz ustawy o kredycie konsumenckim,²¹ wskazując na *essentialia negotii* umowy kredytu konsumenckiego. Zanalizowała założenia programu rządowego „Bezpieczny kredyt 2%”, podając praktyczne przykłady zastosowania wyżej wskazanych norm prawnych.

Kolejną prelegentką była Julia Ziółkowska z Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie, która wystąpiła z referatem *Wpływ orzecznictwa*

¹⁷ Tłum. „uczenie maszynowe”.

¹⁸ Tłum. „przeciwdziałanie praniu pieniędzy”.

¹⁹ Tłum. „jednostka analityki finansowej”.

²⁰ Ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe (t.j. Dz.U. z 2023 r., poz. 2488).

²¹ *Vide*: przypis 16.

*TSUE i Dyrektywy Consumer Credit Directive II*²² na wzrost ochrony kredytobiorców w zakresie kredytu konsumenckiego w Polsce. Prelegentka w swoim wystąpieniu pochyliła się nad wprowadzeniem do polskiego prawa regulacji dotyczących ochrony konsumentów, w tym korzystających z kredytów konsumenckich. Wskazała na wymogi wynikające z Consumer Credit Directive II, dotyczące m.in. transparentności i zrozumiałości umów kredytowych, ograniczenia opłat i prowizji i prawa odstąpienia od umowy. Ponadto podkreśliła znaczenie interpretacji przepisów prawa unijnego przez sądy krajowe na podstawie orzecznictwa Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej, co prowadzi do rozwoju prawa krajowego w kierunku zapewnienia skuteczniejszej ochrony konsumentów kredytobiorców.

Następne wystąpienie *Kompetencje przysługujące Komisji Nadzoru Finansowego w zakresie sektora bankowego – analiza i wybrane przypadki* wygłosił Paweł Olbromski (Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie). Prelegent podzielił się ze słuchaczami analizą działalności pionów Komisji Nadzoru Finansowego oraz ich kompetencji w zakresie kontroli oraz sprawowania nadzoru nad działalnością sektora bankowego polegające m.in. na rejestracji i licencjonowaniu podmiotów, zabezpieczenia depozytów bankowych oraz monitorowaniu działalności banków. Zaznaczył również, że Komisja Nadzoru Finansowego prowadzi także działania na rzecz ochrony klientów sektora bankowego poprzez prowadzenie listy ostrzeżeń publicznych, stosowanie kar dla instytucji finansowych i prowadzenie rekomendacji.

Wystąpienia studenckie kontynuowała Karolina Adamska z Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie wystąpieniem *Biała lista podatników VAT a prawo bankowe*. Prelegentka w pierwszej kolejności wyjaśniła słuchaczom, czym jest biała lista podatników VAT, oraz streściła jej znaczenie w obrocie gospodarczym. Kolejno opowiedziała, w jaki sposób banki wykorzystują białą listę podatników VAT m.in. w zakresie weryfikacyjnym, aby upewnić się, że potencjalni klienci nie są zaangażowani w oszustwa podatkowe ani nie znajdują się na liście podmiotów o wątpliwej reputacji podatkowej. Na koniec swojego wystąpienia studentka przedstawiła publiczności praktyczne wykorzystanie białej listy podatników VAT, które ma przełożenie na ograniczanie ryzyka związanego z nieuczciwymi podatnikami VAT oraz oszustwami podatkowymi.

Ostatni studencki referat *Problematyka osoby małoletniej chcącej posiadać rachunek bankowy* wygłosiła Weronika Kinska z Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie. Głosząca w swoim wystąpieniu wskazała na potencjalne problemy osoby małoletniej chcącej posiadać rachunek bankowy w związku z ograniczoną zdolnością do czynności prawnych. Wskazała również

²² Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2023/2225 z dnia 18 października 2023 r. w sprawie umów o kredyt konsumencki oraz uchylająca dyrektywę 2008/48/WE (Dz.U. UE L 2023.2225).

na znaczenie opiekuna prawnego/przedstawiciela ustawowego małoletniego, który w zakresie otwarcia rachunku bankowego przez osobę małoletnią odgrywa znaczącą rolę, ponieważ w obrocie prawnym wyraża zgodę na czynności dokonywane przez osobę niemającą pełnej zdolności do czynności prawnych, wykraczające poza zakres umów należących do umów powszechnie zawieranych w drobnych sprawach życia codziennego.

Na zakończenie konferencji dr hab. Michał Mariański, prof. UWM i dr hab. Jakub Jan Zięty, prof. UWM podziękowali prelegentom za wystąpienia, podsumowali panele zdalne i stacjonarne, kończąc część merytoryczną konferencji. Następnie podziękowali osobom zaangażowanym w organizację wydarzenia, gościom, słuchaczom i sponsorom, zamykając tym samym I Ogólnopolską Konferencję Naukową Prawa Bankowego.

Wykaz literatury

- Andolfatto D., Berentsen A., Martin F.M., *Money, banking, and financial markets*, „Review of Economic Studies” 2020, vol. 87.
- Croicu A.E., Iancu L.A., Rogoian L.C., *A review on the impact of shadow banking on financial markets prudential regulation*, [w:] Proceedings of the 17th International Conference on Business Excellence 2023, DOI: 10.2478/picbe-2023-0143.
- Gebauer S., Mazelis F., *Macroprudential regulation and leakage to the shadow banking sector*, „European Economic Review” 2020, nr 2406, <https://www.ecb.europa.eu/pub/pdf/scpwps/ecb.wp2406~af673f115a.en.pdf>.